

Opinnäytetyö (YAMK)

Sosiaali- ja terveysalan kehittäminen ja johtaminen

YTEKES15

2017

Karoliina Sjöblom

**CURRENT BEST PRACTICES IN
ORAL HEALTH VERKKO-
OPINTOJAKSON
TOTEUTUKSEN ARVIOINTI JA
KEHITTÄMINEN**

Karoliina Sjöblom

CURRENT BEST PRACTICES IN ORAL HEALTH VERKKO-OPINTOJAKSON TOTEUTUKSEN ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN

Nordic-Baltic Dental Hygiene - Oral Health Project on sekä valtakunnallinen että kansainvälinen NordPlus - rahoitteinen hanke. Hankkeeseen kuuluvan opintojakson nimi on Current Best Practices in Oral Health. Turun ammattikorkeakoulu toimii hankkeen koordinoijana ja on vastuussa opintojakson verkko-toteutuksen onnistumisesta Optima verkko-oppimisympäristössä. Hankkeessa ovat mukana myös Savonia ammattikorkeakoulun, Kaunasin yliopiston (Liettua) sekä Stradinin yliopiston (Latvia) suun terveydenhuollon koulutusohjelmat.

Kehittämisprojektin tavoitteena oli kehittää kansainvälistä Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojaksoa. Tarkoituksena oli arvioida Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojakson verkkopedagogista onnistumista, suuhygienistikoulutuksien yhteistoiminnallisuuden hyötyjä oppimiseen sekä kansainvälisen yhteistyön onnistumista suuhygienistikoulutuksien välillä.

Tutkimuksellisenä osana tässä opinnäytetyössä toteutettiin Turun ammattikorkeakoulun suuhygienistiopiskelijoille teemahaastattelututkimus. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää opiskelijoiden kokemuksia verkkopedagogiseen toteutukseen liittyvistä kehittämiskohteista, yhteistoiminnallisuudesta ja kansainvälisyydestä. Tarkoituksena oli tunnistaa Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojaksoa tukevat verkkopedagogiset ratkaisut sekä yhteistoiminnallisuuden ja kansainvälisen yhteistyön käytänteet.

Teemahaastattelut pidettiin ryhmähaastatteluina (n=6). Tutkimustuloksista kävi ilmi, että opiskelijat olivat tyytyväisiä verkko-opintojakson verkkopedagogisiin ratkaisuihin ja Optima verkko-oppimisympäristöön. Kehitettävää opiskelijat havaitsivat verkko-opintojakson sisällä muodostettujen pienryhmien kansainvälisessä yhteistoiminnallisuudessa. Aiempi tutkimus- ja teorian tieto tukivat tätä tutkimustulosta. Tämän kehittämisprojektin tuloksena syntyivät käyttöohjeet Optima verkkoympäristössä käytettävien keskustelualustan ja tehtävien palautuslaatikon käytölle ja ne implementoitiin keväällä 2017 alkavalle opintojaksolle.

ASIASANAT: Verkkopedagogiikka, yhteistoiminnallisuus, kansainvälisyys

Karoliina Sjöblom

EVALUATION AND DEVELOPMENT OF THE CURRENT BEST PRACTICES IN ORAL HEALTH ONLINE STUDY MODULE`S IMPLEMENTATION

The project is a subproject of the Nordic-Baltic-Dental Hygiene- Oral Health Project. Turku University of Applied Sciences works as a coordinator of the project. Savonia University of Applied Sciences, University of Stradin (Latvia) and University of Kaunas (Lithuania) are the collaborative partners in this project. The Current Best Practices in Oral Health online study module is implemented in the Optima learning environment.

The aim of the project was to develop the international Current Best Practices in Oral Health online study module. The purpose was to assess how online pedagogy, interaction and international cooperation work between the four universities during the online study module.

The survey method in the project`s study part was theme interviews in groups. Two groups of dental hygienist students were selected from Turku University of Applied Sciences (n=6). Based on literature and previous studies, three themes were selected for the interviews: Online pedagogy, interaction and internationality. The aim of the study was to find out students` experiences of the online study module. The purpose of the study was to recognize which pedagogical solutions work in the online environment and which are the best means to support the interaction and international cooperation.

The results of the study show that the students were satisfied with the Optima learning environment. According to the students participating in the study, the interaction and collaboration between the course participants should be improved. Previous studies support this result. The instructions for the use of return box and discussion area in the Optima platform was made as a result of this project.

KEY WORDS: online pedagogy, interaction, internationality

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	7
2 KEHITTÄMISPROJEKTIN LÄHTÖKOHDAT	8
2.1 Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojakson kuvaus	8
2.2 Kehittämiprojektin tarve	9
3 KEHITTÄMISPROJEKTIN TAVOITE JA TARKOITUS	11
4 KEHITTÄMISPROJEKTIN ETENEMINEN	12
5 TEOREETTINEN VIITEKEHYS	13
5.1 Verkkopedagogiikka	13
5.2 Yhteistoiminnallisuus	16
5.3 Kansainvälisyys	18
6 TUTKIMUKSELLINEN OSIO	21
6.1 Tutkimuksen tavoite ja tarkoitus	21
6.2 Tutkimuskysymykset	21
6.3 Aineisto, sen keruu ja analyysi	21
7 TULOKSET	24
8 POHDINTA	28
8.1 Tulosten tarkastelu	28
8.2 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus	29
9 TULEVAISUUDEN CURRENT BEST PRACTICES IN ORAL HEALTH VERKKO- OPINTOJAKSO	31
9.1 Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojakson kehittäminen	31
9.2 Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojakson tulevaisuus	32
10 KEHITTÄMISPROJEKTIN ARVIOINTI	33

LÄHTEET

34

LIITTEET

- Liite 1. Teemahaastattelun saatekirje
- Liite 2. Keskustelualustan ohje
- Liite 3. Palautuslaatikon ohje

KUVIOT

- Kuvio 1. Kehittämisprojektin eteneminen 12
- Kuvio 2. Analyysipolun kuvaus 23

KÄYTETYT LYHENTEET TAI SANASTO

Lyhenne	Lyhenteen selitys
TKI	Tutkimus-, kehittämis-, ja innovaatio
KV	Kansainvälisyys
AMK	Ammattikorkeakoulu
YAMK	Ylempi ammattikorkeakoulu

1 JOHDANTO

Ammattikorkeakoulupedagogiikka on kehittymässä yksin oppimisen kulttuurista yhdessä kehittämisen kulttuuriin. Oppiminen tapahtuu yksilö-yhteisö-kohde vuorovaikutuksessa, jolloin yhteisön jäsenten tiedot ja taidot kehittyvät yhdessä tekemällä ja vuorovaikutuksessa toistensa kanssa. Tällainen yhdessä oppiminen vaatii innovatiivisia ratkaisuja opetus-, ohjaus-, ja oppimisympäristöihin, jolloin kehittämistyön tärkeys korostuu. (Kotila & Mäki 2012, 2-3.)

Yksi tärkeä strateginen painopiste Turun ammattikorkeakoulussa kehittämisprojektin kannalta on kv-integraatio opintoihin. Oppiminen tulee perustumaan vahvasti digitaalisuuden tuomiin mahdollisuuksiin, kuten verkkototeutuksiin. On siten kehitettävä uusia TKI – toimintoja ja AMK ja YAMK – opintoja integroivia oppimisympäristöjä, kuten verkopedagogiikkaan perustuvia oppimisympäristöjä. Erityinen haaste on erilaisten innovaatioiden onnistunut tuottaminen, erityisesti niiden implementointi käytäntöön. Tässä innovaatiolla tarkoitetaan projektin tuotteena kehitettyä kansainvälistä Current Best Practices in Oral Health verkko- opintojaksoa.

Suun terveydenhuollon koulutusohjelmat ovat tyypillisesti pieniä verrattuna muihin sosiaali- ja terveystieteiden koulutusohjelmiin. Verkostoituminen ja yhteistyö muiden oppilaitosten kanssa ovat tämän vuoksi merkittäviä. Nordic-Baltic Dental Hygiene - Oral Health Project on NordPlus rahoitteinen kansainvälinen hanke. Tämä kehittämisprojekti oli päähankkeen osaprojekti, jossa arvioitiin Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojakson toteutusta. Teoreettiset lähtökohdat kehittämisprojektille olivat verkopedagogiikka, kansainvälisyys ja yhteistoiminnallisuus. Opintojakson tavoite ja tarkoitus kansainvälisen yhteistoiminnallisuuden lisäksi on materiaalin ymmärtäminen ja sen soveltaminen eri maiden omiin käytäntöihin ja suosituksiin sekä verkko-opintojen soveltaminen suun terveydenhuollossa. Kansainvälisen jakson myötä on mahdollisuus kehittää opiskelijoiden ja opettajien kielitaitoa ja tiedot lähialueiden suuhygienistien asiantuntijuudesta ja muiden maiden opetussuunnitelmista lisääntyvät.

2 KEHITTÄMISPROJEKTIN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojakson kuvaus

Turun ammattikorkeakoulu toimii koko hankkeen koordinoijana ja on vastuussa Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojakson verkko-toteutuksen onnistumisesta Optima verkko-oppimisympäristössä. Hankkeessa ovat mukana myös Savonia ammattikorkeakoulun, Liettuan yliopiston sekä Stradinin yliopiston suun terveydenhuollon koulutusohjelmat.

Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojakson tavoitteena on kehittää opiskelijoiden ammatillista kielitaitoa, tutustua suun terveydenhuollon keskeisiin organisaatioihin, käsitteisiin ja metodeihin eri kulttuureiden välillä sekä vahvistaa opiskelijoiden ammattitaitoa ja asiantuntijaksi kasvamista suuhygienistin ammatissa. Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojaksosta opiskelijat saavat viisi opintopistettä ja opintojakso on jaettu kolmeen opintokokonaisuuteen, joita edeltää orientoiva vaihe. Jokaisella maalla on oma aihealueensa, jonka sisällöstä ja materiaaleista jokainen maa on vuorollaan vastuussa. Opintokokonaisuudet sisältävät yksilö ja ryhmätehtäviä sekä verkossa suoritettavia testejä.

Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojakso alkaa orientoivalla vaiheella, jossa kukin opiskelija harjoittelee Optiman käyttöä ja verkossa toimimista. Kaikki opintojaksoon liittyvä materiaali ja ohjeistukset ovat saatavilla Optimassa. Ensimmäinen opintokokonaisuus käsittelee kariesta ja kariksen ehkäisyä. Stradinin yliopisto vastaa tämän opintokokonaisuuden suunnittelusta ja toteutuksesta. Toinen opintokokonaisuus käsittelee suun sairauksien ehkäisyä aikuisilla ja lapsilla, erityisesti kariksen ja ientulehdusten ehkäisyä, suuhygieniää ja fluorin käyttöä. Liettuan yliopisto vastaa tästä opintokokonaisuudesta. Suomen opintokokonaisuuteen kuuluvat ksylitolitietous ja motivoiva haastattelu. Kaikki edellä mainitut opintokokonaisuudet muodostavat yhdessä Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojakson.

2.2 Kehittämiprojektin tarve

Verkkopedagogista toteutusta on tärkeää arvioida opettajien, opiskelijoiden sekä kansainvälisyys näkökulmista. Verkko-opetus eroaa perinteisestä kontaktiopetuksesta monella tapaa. Oppimisympäristönä on verkko, jossa on valtava määrä tallennettua ja reaaliaikaista informaatiota saatavilla. Tiedonhaku helpottuu fyysisesti, kun ei tarvitse liikkua paikasta toiseen. Verkko-opiskelu ja -opetus edellyttävät siis riittäviä teknisiä taitoja. Vuorovaikutus tapahtuu verkon välityksellä tai teknologian kanssa, jolloin myös opiskelu on ajan ja paikan suhteen vapaampaa. (Niemi 2001, 1-12.)

Motiiveja verkkopedagogiikan kehittämiseksi on useita. Matikainen ja Manninen (2000, 7) toteavat, että "verkkopohjaiset oppimisympäristöt mahdollistavat ainakin periaatteessa oppimismahdollisuuksien tarjoamisen ajan ja paikan suhteen joustavasti, yksilöllisen eriyttämisen ja nykyaikaisen oppimiskäsitykseen hyvin soveltuvan opiskelijan aktiivisuutta korostavan opetuksen kehittämisen".

Oppimisympäristöjen kehittäminen on yksi ammattikorkeakoulujen toiminnan kehittämisen haasteita. Siirtyminen opettamisesta ohjaamiseen ja luokasta verkostoihin on tulevaisuuden opiskelua. Ammattikorkeakoulut ovat vastuussa siitä, että koulutuspoliittiset tavoitteet saavutetaan. Ammattikorkeakoulujen on edistettävä opiskelijan taitoja työelämässä ja vastattava nykypäivän työelämän tarpeisiin. (Kotila & Mäki 2012, 1.)

Turun ammattikorkeakoulun strategiassa, Excellence in Action, on samansuuntaisia tavoitteita ja toimintamalleja. Strategiassa on määritelty neljä tärkeää sisältöaluetta, joiden avulla Turun ammattikorkeakoulu pyrkii tuottamaan osaavia ammattilaisia sekä kehittämään alueemme kilpailukykyä. Turun ammattikorkeakoulun tavoitteena on olla tulevaisuuden teknillinen innovaatiokorkeakoulu, jonka yksi osaamiskärki on digitalisaatio. Sisältöalueisiin kuuluvat myös hyvinvoinnin kehittäminen, innopeda®-pohjainen oppimisjatkumo, sekä innostavana yhteisönä toimiminen. (Turun ammattikorkeakoulu 2015.)

Turun ammattikorkeakoulun määrittelemät yksilö-, yhteisö- ja verkosto-osaamisen innovaatiokompetenssit sovelluksineen ovat keskeinen osa opiskelua. Turun ammattikorkeakoulu painottaa kouluttautumisessa laaja-alaisen ja edistyneiden alan tietojen hankkimista, joihin liittyy suun terveydenhoitotyön teorioiden ja keskeisten menetelmien ymmärtäminen. Suuhygienistin tulee pystyä päätöksentekoon erilaisissa ja ennakoimattomissa toimintaympäristöissä. Hyvä viestintätaito tarkoittaa vieraan kielen käyttöä

ja alan ulkopuoliselle yleisölle viestintää. Suuhygienistin osaaminen muodostuu seuraavista ydinkompetensseista, joihin valmennetaan koulutuksen aikana: terveyden edistäminen, suun terveydenhoitotyö, suun terveydenhoitotyön ja ympäristön turvallisuus sekä suun terveydenhoitotyön johtaminen ja kehittäminen. (Turun ammattikorkeakoulu 2015.) Innovaatiopedagogiikka, TKI-toiminta sekä kansainvälistyvä opetus ovat olleet keskeinen osa Turun ammattikorkeakoulun strategisia suuntauksia jo vuodesta 2010. ”Excellence in Action” haastaakin koulutuksen edelleen aktiivisesti kehittymään entistä monipuolisemmaksi ja laadukkaammaksi kouluttajaksi, jossa noudatetaan innovaatiopedagogiikan periaatteita. (Ahonen 2015, 12.)

3 KEHITTÄMISPROJEKTIN TAVOITE JA TARKOITUS

Kehittämiprojektin tavoitteena oli kehittää kansainvälistä Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojaksoa. Tarkoituksena oli arvioida Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojakson verkkopedagogista onnistumista, suuhygienistikoulutuksien yhteistoiminnallisuuden hyötyjä oppimiseen sekä kansainvälisen yhteistyön onnistumista suuhygienistikoulutuksien välillä. Verkkopedagogiikalla tarkoitetaan opiskelua ja oppimista, jota tuetaan tai jonka jokin osa perustuu tietoverkkojen, erityisesti internetin kautta saataviin tai siellä oleviin aineistoihin ja palveluihin (Tella ym. 2001, 21). Tässä verkkopedagogiikalla tarkoitetaan verkossa ja verkon kautta tapahtuvaa opettamista ja opiskelua ja sen tutkimista.

4 KEHITTÄMISPROJEKTIN ETENEMINEN

Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojakso toteutui ensimmäisen kerran keväällä 2015. Keväällä 2016 jokainen opintojaksolle osallistunut opiskelija Turusta, Savoniasta, Kaunasista ja Stradinista vastasi opintojakson suoritteisiin kuuluvaan **palautekyselyyn**. Palautekyselyn ja olemassa olevan teorian pohjalta kartoitettiin mahdollisia teemoja teemahaastatteluihin. **Teemahaastattelut** toteutettiin syyskuussa 2016. Haastatteluiden jälkeen **tulokset analysoitiin** ja projektiryhmän kesken **arvioitiin tarvittavat kehittämistoimet**. Joulukuussa 2016 Current Best Practices in Oral Health opintojaksoa **kehitettiin**. **Kehittämistoimet implementoitiin** keväällä 2017 alkavaan opintojaksoon.

Kuvio 1. Kehittämiprojektin eteneminen.

5 TOOREETTINEN VIITEKEHYS

5.1 Verkkopedagogiikka

Teknologian rajattomuus edistää vuorovaikutuksen rajattomuutta. Teknologia on osa arkipäivää ja on ottamassa koko ajan suurempaa roolia opetuksessa jo alakoulusta lähtien. Parhaimmillaan teknologia antaa oivat mahdollisuudet ja vapaudet oppia ja toimia verkossa. Toisaalta uudet teknologiset toimintaympäristöt saattavat aiheuttaa ahdistuksen ja epävarmuuden tunteita. (Niemi & Multisilta 2014, 25.) Verkkopedagogiikan kehittäminen painottaa oppimisympäristön kehittämisen lisäksi opiskelijälähtöisen hyvän opetuksen ja ohjauksen kehittämistä, jotka yhdessä luovat kokonaisen oppimisympäristön. (Savander-Ranne ym. 2013, 54.) Verkkopedagogiikka on laaja ja monipuolinen käsite. Siihen voidaan liittää esimerkiksi termejä virtuaalinen oppiminen, multimedia oppiminen tai verkkoperusteinen oppiminen. (Vaona ym. 2015, 1.)

Luokkahuone on fyysisenä tilana ollut samankaltainen oppimisympäristö vuosikymmeniä. Tulevaisuudessa muuttuneet oppimiskäsitykset vaativat uutta arkkitehtuuria ja joustavuutta, tilojen tulisi palvella tiedonhankintaa ja yhteistyötä. Tulevaisuuden koulun tulisi välittää, verkottaa ja palvella. Koulut tulevat olemaan vahvasti paikallisia, mutta samalla vahvasti kansainvälisiä. Verkkopedagogiikka rikastuttaa opiskelijoiden kulttuurien tuntemista, vaikuttavuutta sekä ekologisuutta. Rajatonta luokkahuonetta ei voida mieltää vain fyysisenä tai virtuaalisena tilana. Se on pedagoginen toimintamalli, jolla pyritään löytämään tarkoituksenmukaisia ratkaisuja oppimiseen. (Niemi & Multisilta 2014, 28–29.) Teknologia kehittyy koko ajan nopeasti, mutta oppimisen lainalaisuudet pysyvät samoina. Verkkoympäristöt eivät siis muuta oppimisen prosessia, joten opettajien on verkko-opintoja suunniteltaessa edelleen tunnettava ennen kaikkea oppimisen prosessi, jotta verkkoympäristö todella voi tukea oppimisen prosessia. (Nurmela & Suominen 2007, 16.)

Virtuaaliset ympäristöt mahdollistavat innostavan oppimisen ja tehokkaan koulutuksen. Opetuksen kolme tärkeintä tekijää ovat tavoite, sisältö ja menetelmät. Verkko-opinnot eivät yleensä muokkaa tavoitetta tai sisältöä, mutta sillä pyritään erilaisilla menetelmillä rikastuttamaan oppimisen kokemista. Verkkopedagogiikan avulla opiskelija oppii samanaikaisesti erilaisia taitoja, kuin opittavaan asiaan liittyviä tietoja ja taitoja. Esimerkiksi verkossa kommunikointi, verkkotyökalujen käyttö tai palautteen antaminen- ja

vastaanottaminen kehittyvät. (Mäkitalo & Wallinheimo 2012, 32.) Verkko-opinnoissa korostuu opiskelijan halu ja kyky ottaa vastuuta omasta opiskelustaan. Verkkopedagogisten ratkaisujen tulisikin vähillä resursseilla pystyä tukemaan erilaisia opiskelijoita oppimisen polulla. Opiskelijoiden ja opettajien on molempien osattava arvioida käytössä olevat resurssit ja kääntää omat vahvuudet oppimisen resursseiksi. Hyvät teknilliset taidot säästävät energiaa ja voimavaroja itse oppimiseen, ja pedagoginen ammattitaito mahdollistaa oikeiden työkalujen ja ratkaisujen valitsemisen. (Mäkitalo & Wallinheimo 2012, 12.)

Verkkopedagogiikkaan liitetään usein termi sulautuva opetus, mikä tarkoittaa pyrkimystä muodostaa erilaisista elementeistä koostuva oppimisympäristö, jonka tarkoituksena on yhdistää opetuksen elementtejä, prosesseja ja teknologian tarjoamia ympäristöjä ja vuorovaikutusvälineitä sulautuvaksi kokonaisuudeksi. Sulautuva opetus nähdään yleensä organisaation kehittämisenä, jolloin teknologian integroiminen osaksi normaalia opetusta luo pohjan organisaation käytäntöjen ja vuorovaikutusmallien kehittämiseksi. (Joutsenvirta & Kukkonen 2009, 16.)

Verkossa- ja samassa fyysisessä tilassa opiskelua on vertailtu yliopiston peruskursseilla. Opiskelijoiden ennakkoluulot tai varauksellinen asenne verkko-pedagogiikkaa kohtaan näkyvät motivaatiossa ja lopputuloksen tasossa. Vapaaehtoisen verkko-opiskelun on huomattu olevan motivoivampaa. Useiden opiskelijoiden mielestä verkko-opinnot puolestaan helpottavat käytäntöä, koska se mahdollistaa etäopiskelun. (Suomi & Kajanne 2011, 147.)

Verkossa toimiminen saattaa vaikeuttaa ryhmäytymisen tunnetta. Yksi tapaaminen ja käytännön asioista sopiminen ennen verkkoon siirtymistä lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta. Tärkeäksi on koettu myös oman kuvan lisääminen käytössä olevaan verkkoympäristöön, jolloin vuorovaikutus koetaan aidommaksi. Verkossa kirjoitetut kommentit ja palautteet ovat yleensä tarkemmin harkittuja, koska ilmeitä, äänensävyä tai eleitä ei voida havainnoida. Väärinkäsityksiä kuitenkin tapahtuu, eikä niitä pystytä verkossa oikaisemaan samalla tavalla, kuin jos oltaisiin samassa fyysisessä tilassa. Opiskelun siirtäminen verkkoon ei ole joka tilanteessa paras mahdollinen vaihtoehto, mutta sopivissa yhteyksissä ja hyvillä ohjeistuksilla verkko-opinnoista on selvästi hyötyä. Verkkopedagogiikassa on tärkeää painottaa palautteenannon kysymyksiä, jolloin mahdollisiin ongelmiin osataan etukäteen varautua. (Suomi & Kajanne 2011, 148.)

Verkkopedagogisia ratkaisuja ja opiskelijoiden asenteita on tutkittu myös suuhygienistien koulutuksessa Baylorin yliopistossa Yhdysvalloissa. Opiskelijoilta haluttiin vastauksia koskien verkko-opintojen toimivuutta ja tehokkuutta sekä minkälaisena oppimisympäristönä opiskelijat pitivät verkkoa. Opiskelijoilta kerättiin myös tietoa kommunikoinnin onnistumisesta, toimintatavoista sekä opiskelijoiden oikeuksista ja edellytyksistä verkossa opiskeluun. (McCann ym. 2009, 65–77.)

Tutkimustuloksista selvisi, että verkkopedagogiikka halutaan osaksi opiskelua, mutta perinteisiä luentoja ei tulisi kokonaan korvata teknologialla. Opiskelijat olivat sitä mieltä, että kaikkien luentojen ja materiaalien tallentaminen verkkoon edesauttaisi oppimista ja opittavien asioiden kertaamista esimerkiksi kotona. Verkko-opinnot toisivat opiskeluun myös monimuotoisuutta ja esimerkiksi kansainvälinen yhteistyö helpottuisi. Tulevaisuuden opiskelijoiden uskotaan suhtautuvan verkkopedagogiikkaan entistä suopeammin, sillä he ovat kasvaneet teknologian ympäröiminä. (McCann ym. 2009, 65–77.)

Tutkimuksessa kartoitettiin myös verkkopedagogiikkaan liittyviä ongelmia. Koulujen infrastruktuurien toimivuus, tietokantojen toimiminen koulun ulkopuolella sekä opiskelijoiden kiinnostuksen vähentyminen luento-opetukseen koettiin mahdollisiksi ongelmiksi. Tutkimuksen perusteella aloitettiin kuitenkin verkko-opintojen yhtenäistäminen ja resurssien vahvistaminen, sillä korkeakouluopetuksessa verkko-opinnot tulevat lisääntymään koko ajan. (McCann ym. 2009, 65–77.) Verkkopedagogiikan tutkiminen itsessään saattaa kohdata haasteita tulevaisuudessa, sillä muutoksia tapahtuu valtavaa vauhtia. Ennen tutkimista onkin tärkeää tietää, mitä verkkopedagogiikalla tarkoitetaan. Opettajan, opiskelijan ja oppimisympäristön väliset suhteet muuttuvat koko ajan, joten tutkijoiden täytyy pysyä muutoksissa mukana. (Cox 2013, 16.)

Luentojen ja opetusmateriaalien tallentamista verkkoon tukee myös uusi pedagoginen malli, flipped classroom. Termi voidaan suomentaa käänteinen oppiminen, mutta flipped classroom on vakiintuneempi termi. Tässä pedagogisessa mallissa opiskelijat saavat tutustua opetusmateriaaleihin verkossa etukäteen, jolloin itse luennolla ei pidetä opettajan monologia vaan koko ryhmän välinen vuorovaikutteinen dialogi opiskeltavasta aiheesta, jolloin oppiminen on syvempää. Myös luennon jälkeen opiskelijoilla on mahdollisuus kerrata verkkoon tallennettu luento missä ja milloin vain, jolloin jonkin asian kertaaminen helpottuu. (Pitkäranta 2013, 1470.)

Flipped classroomin on todettu olevan toimiva pedagoginen toimintamalli ainakin sairaanhoitajakoulutuksessa Alabaman yliopistossa Yhdysvalloissa (Harrington 2015,

179). Kuitenkin opiskelijoiden tietoinen valmistaminen uuteen pedagogiseen toimintamalliin tulee tehdä huolellisesti. Parempi lopputulos saadaan, jos opiskelijat ymmärtävät miksi muutos kannattaa ja miten he siitä hyötyvät. (Hawks 2014, 267.)

Myös opettajien roolia tulevaisuuden verkkopedagogiikassa on tutkittu esimerkiksi Australiassa. Opettajat uskoivat, että he tulevat käyttämään verkkopedagogisia menetelmiä useammin ja monipuolisemmin tulevaisuudessa. Opettajat myös toivoivat, että opettajien koulutuksessa keskityttäisiin opettamaan teknologian hyödyntämistä opetuksessa, teknologian yksilötaitojen opetuksen sijaan. Tärkeinä kehittämiskohteina verkkopedagogiikan kehittymiselle opettajat pitivät infrastruktuurin parantamista, ammatillisen kasvun kehittämistä sekä johtajuuden ja oppimisympäristöjen kehittämistä. (Fluck & Dowdent 2013, 8.)

Verkkoympäristössä opettajien tulee luopua liian kontrolloivasta roolista ja uskaltaa antaa opiskelijoiden itse oivaltaa opittavia asioita. Perinteisen opettamisen sijaan opettajien olisi hyvä käyttää runsaasti aikaa ohjauksen suunnitteluun ja tavoitteiden asettamiseen. Verkkotyökalut antavat oivan mahdollisuuden paitsi opiskelijoiden väliselle dialogille, myös opettajan ja opiskelijan väliselle dialogille. Verkossa käyty keskustelu voidaan jopa kokea kasvokkain tapahtuvaa kommunikointia rehellisemmäksi ja tasa-vertaisemmaksi. Palautetta tulee annettua jopa enemmän, kuin perinteisen opetuksen muodossa. Ohjauksessa ei niinkään keskitytä tiedon jakamiseen vaan oppimisprosessin ylläpitämiseen ja opiskelijoiden motivoimiseen. Opettajien onkin kokemuksen myötä opittava tunnistamaan, miten olla riittävän aktiivinen ohjaaja, viemättä kuitenkaan opiskelijoilta mahdollisuutta selvittää ja oivaltaa asioita itse. Opiskelijat pitävät aktiivisista ohjaajista, jolloin verkossa opiskelu tuntuu turvalliselta ja yhtenäiseltä. Opettajan ei kuitenkaan tule tehdä tai ajatella opiskelijoiden puolesta, sillä se vaikuttaa negatiivisesti opiskelijoiden haluun ja kykyyn ottaa aktiivisen oppijan roolia. (Nurmela & Suominen 2007, 30.)

5.2 Yhteistoiminnallisuus

Yhteistoiminnallisuuden määrittely lyhyesti on haastavaa, mutta oppimisen kannalta yhteistoiminnallisuus voidaan ilmaista opiskelijoiden keskinäisen vuorovaikutuksen kehittymisenä oppimistilanteissa, mikä johtaa oppimisen tehostumiseen. Yhteistoimin-

nalliseen pedagogiseen ajatteluun sovelletaan usein ryhmäytymistä ja ryhmädynamiikkaan perustuvaa oppimista. Yhteistoiminnallisuus eroaa perinteisestä ryhmäytyön tekemisestä siinä, että toiminta on tavoitteellisempaa juuri ryhmäytymisen näkökulmasta. Käytännössä yhteistoiminnallisuudella voidaan tarkoittaa opiskelijoiden jakamista 2-5 opiskelijan ryhmiin, jolloin oppiminen ja sosiaalinen kasvu tehostuvat. Yhteistoiminnallisuuden idea on saanut alkunsa tilanteista, joissa on huomattu, että sen, minkä opiskelijat osaavat tänään yhdessä, osaavat he huomenna yksin. Opiskelijoiden pienryhmätilanteissa tapahtuva oppiminen on tehokkaampaa, kuin keskinäinen kilpailu. (Hellström ym. 2015, 15–17.)

Verkko-oppimisympäristössä pelkkä teknologian käyttö ei tee opiskelusta laadukkaampaa tai tehokkaampaa. Ratkaiseva tekijä on se, minkälaiseen yhteistoimintaan opiskelijoita ohjataan ja minkälaiset tavoitteet ja kriteerit yhdessä työskentelylle asetetaan. Nykyisin ollaan melko yksimielisiä siitä, minkälaiset yhteisölliset oppimiskäytännöt toimivat ja ovat opiskelijoiden mielestä mielekkäitä. Yksi tyypillisin keino on pienryhmissä työskentely, josta syntyy konkreettinen tuotos. Työskentely avointen ongelmien tai kysymysten parissa ja monipuolinen tiedonhaku motivoivat opiskelijoita. (Raitala & Ylitalo 2008, 30–31.)

Raitala ja Ylitalo (2008, 31) ovat kuvanneet yhteisöllisyyden kehitysportaat verkko-oppimisympäristöissä. Ensimmäisellä portaalla verkko toimii lähinnä materiaalin välityskanavana, jolloin yhteisöllisyyttä ei käytännössä ole. Toisella portaalla kommunikatio tapahtuu opettajan ja opiskelijoiden välillä, kolmannella portaalla puolestaan ideat ja tuotokset jaetaan kaikkien kesken, jolloin kommunikointi lisääntyy. Neljännellä portaalla verkko-oppimisympäristö toimii keskustelun ja vuorovaikutuksen alueena, jolloin oppimisen pääpaino on vuorovaikutuksessa. Ylimmällä portaalla on ratkaisujen ja tuotosten pitkäjänteinen yhdessä kehittäminen, jolloin voidaan puhua tiedonrakentamisen käytännöistä. (Raitala & Ylitalo 2008, 31.)

Yhteistoiminnallisuutta voidaan hyödyntää myös kollektiivisessa asiantuntijuudessa. Yhteistoiminnallisuus herättää kuitenkin kysymyksiä, mitkä olisi tärkeää selvittää ennen toiminnan aloittamista. Yhteistoiminnallisuus tulisi nähdä laajempänä kokonaisuutena, kuin jonkin yksittäisen ryhmän toimintana. Yhteistoiminnallisuutta aloittaessa tulisi miettiä, millä ehdoin ja minkä pohjalta asiantuntijat ovat tehneet, tulevat tekemään tai tekevät parhaillaan yhteistyötä. Voidaan myös kysyä kenen kanssa yhteistyötä tulisi tehdä ja kenelle tietoa tulisi jakaa. Yhteistoiminnallisuuden suunnittelussa olisi hyvä ottaa huomioon myös, kenen ehdoilla tiedon tuottaminen tapahtuu ja miten se vaikuttaa asi-

antuntijoiden toimintaan. Eettisyyttä ei myöskään tule unohtaa, kun mietitään, minkälaisien sääntöjen varassa toimitaan kollektiivisesti. (Parviainen 2006, 10.)

Interaktiivisuus eli vuorovaikutteisuus on yksi yhteistoiminnallisuuden pääpiirteitä. Sitä on pyritty parantamaan esimerkiksi yliopisto-opinnoissa. Interaktiivinen opiskelu tukee opiskelijan aktiivisuutta, kommunikointia ja kriittistä keskustelua opiskelutovereiden kanssa. Myös opiskelijan ja opettajan välinen suhde on yksi interaktiivisuuden muoto. On havaittu, että opiskelijaa ymmärtävä ja tukea antava ohjaus kehittää myös opiskelijan itseluottamusta ja sosiaalisia taitoja. Opettajien tulisi luoda mahdollisuudet yhteisöllisempään opiskeluun, sillä on huomattu, että oppimistulokset parantuvat yhteisöllisyyden myötä. (Jääskelä ym. 2013, 21–22.)

Yhteistoiminnallisuutta pitäisi hyödyntää enemmän juuri työyhteisöissä ja koulutusorganisaatioissa. On todettu, että organisaatioiden tuottavuus paranee, kun vastuuta jaetaan ja organisaatiolla on hyvät yhdenvertaisuuden periaatteet. Tällöin ryhmän on helpompi onnistua johtamisessa ja kehittämisessä. Koulutusorganisaatiot puolestaan onnistuvat tavoitteissaan paremmin, jos opettajat ja koulujen johtajat sisäistävät ja ymmärtävät yhteistoiminnallisuuden periaatteen. Tällöin opiskelijat saavat mahdollisimman tehokkaat välineet oppimiseen, kun opettajat toimivat toisiaan tukien. (Hellström ym. 2015, 17.)

Suuhygienistiopiskelijoiden yhteisöllistä verkko-oppimista on tutkittu Yhdysvalloissa Idahon yliopistossa, Pocatellossa. Opiskelijoiksi valittiin kokeneita ja vasta-aloittaneita verkon käyttäjiä, jotka jaettiin pieniin opiskeluryhmiin. Opiskelijat tapasivat ennen kurssin aloitusta, jolloin luotiin pohja onnistuneelle tutustumiselle ja luonnolliselle kommunikoinnille. Oppimistulokset olivat hyviä yhteisöllisessä verkko-oppimisessa. Kokeneet verkon käyttäjät antoivat tukensa vasta-alkajille, joiden kynnyksessä verkko-opiskelua kohtaan laski ja se tuntui mielekkäältä. Tutkimuksessa todettiin myös, että opiskelijoiden kompastuminen ja haasteiden kohtaaminen ja niistä yhdessä selviytyminen on kannattavaa oppimistuloksia tarkastellessa. (Rogo & Portillo 2015, 293–303.)

5.3 Kansainvälisyys

Verkko-opintojaksot edesauttavat kansainvälistä yhteistyötä. Suun terveydenhuollon koulutusohjelmat ovat tyypillisesti pieniä; verkostoituminen ja yhteistyö muiden oppilaitosten kanssa ovat merkittäviä. Current Best Practices in Oral Health opintojakson ta-

voite ja tarkoitus kansainvälisen yhteistoiminnallisuuden lisäksi on materiaalin ymmärtäminen ja sen soveltaminen eri maiden omiin käytäntöihin ja suosituksiin sekä verkko-opintojen soveltaminen suun terveydenhuollossa. Kansainvälisen jakson myötä kehittyvät opiskelijoiden ja opettajien kielitaito ja osaaminen lähialueiden suuhygienistien asiantuntijuudesta ja muiden maiden opetussuunnitelmista.

Kansainvälinen, eri kulttuureiden välillä tapahtuva opiskelu vaatii syvää prosessia sekä asenteiden ja käytöksen muutosta. Kansainvälisen opiskelun myötä opiskelija oppii oman kulttuurin merkityksen omaan toimintaansa ja oppii ymmärtämään erilaisia tapoja toisista kulttuureista. Kansainvälisessä yhteistyössä varsinkin kulttuureiden välisessä oppimisessa tulisi ottaa huomioon seuraavat asiat. Luottamus ja kunnioitus tulisi olla korkealla tasolla, jotta rehellinen tasavertainen kommunikointi onnistuu. Oman identiteetin tulee olla vahva. Opiskelijan täytyy hyväksyä, että jokainen näkee asiat siitä näkökulmasta, minkä oma kulttuuri on luonut, mutta opiskelijan tulee kuitenkin pystyä kyseenalaistamaan toisen näkökulma, jotta oppiminen olisi tehokasta. Aina mahdollisilta konflikteilta ei voida välttyä, mutta niistä voidaan oppia. Erilaisiin kommunikointityyleihin ja toimintatapoihin tulisi tottua, jotta kansainvälinen yhteistyö olisi mahdollisimman hedelmällistä. (Bartlett & Davidsson 2003, 133–135.)

Jännitteitä ja ristiriitoja pitäisikin hyödyntää kehittämispotentiaalina, eikä oppimisen ongelmana. Kompromissit ja yksimielisyys ei aina ole ratkaisu, vaan tulisi etsiä keinoja tehdä ristiriidat näkyviksi ja neuvoteltaviksi, jolloin on mahdollista tuottaa entistä laadukkaampia ratkaisuja. (Toiviainen & Hänninen 2006, 238.) Kansainvälisen yhteistyön onnistumiseen on olemassa keinoja. Hyvä motivaatio ja asenne edesauttavat tehokasta vastavuoroisuutta. Aito kiinnostus ja reflektointi ovat edellytys onnistuneelle oppimiskokemukselle. On mahdotonta oppia tai opettaa kulttuureiden välistä huomaavaisuutta, varsinkin jos opiskelija ei ole valmis ottamaan kiinnostuneen ja aktiivisen oppijan roolia. (Räsänen & San 2005, 84–85.)

Kansainvälisyys on rajoja ylittävän oppimisen yksi muoto. Rajoja ylittävän oppimisen on kuvattu olevan yhteisöllistä, jaettua ja välittyntä. Rajoja voidaan ylittää usealla tavalla, esimerkiksi kulttuurisesti, ajallisesti ja sosiaalisesti. Aikaisemmasta yksilökeskeisestä oppimiskäsityksestä ollaankin siirtymässä yhteisöjen oppimishaasteisiin ja –prosesseihin yli rajojen. Suuri merkitys oppimistuloksiin on käytetyillä välineillä ja oppimisympäristöillä. (Toiviainen & Hänninen 2006, 237.) Kansainvälisen verkko-opintojakson kehittämiseen tarvitaan monta eri näkökulmaa. Onnistunut implementointi, arviointi ja verkopedagogiikan sisäistäminen mahdollistavat tehokkaan ja laadukkaan oppimisen.

Opiskelijat luovat suuren haasteen verkkopedagogiikan kehittäjille. Opiskelijat ovat entistä tietoisempia oikeuksistaan laadukkaaseen opetukseen, jolloin opintojen tulisi vastata heidän odotuksiaan ja vaatimuksiaan. (Ossiannilsson & Landgren 2012, 42.)

Globalisaatio ja nykyajan monikulttuuriset työyhteisöt suorastaan vaativat opiskelijoilta kansainvälisyyttä ja eri kulttuureiden tuntemista. Tämän vuoksi kansainväliset opintojaksot tukevat opiskelijoiden ammatillista kasvua ja valmiutta työelämän haasteisiin. Monikulttuurisuus ja kansainväliset kontaktit antavat parhaimmillaan mahdollisuuden yhteiseen oppimiseen ja yhteistyöhön. Kansainvälisyys antaa myös uusia mahdollisuuksia työelämän tiimityöskentelylle, jolloin eri kulttuureiden voimavaroja voidaan yhdistää. (Helminen 2015, 175–182.)

6 TUTKIMUKSELLINEN OSIO

6.1 Tutkimuksen tavoite ja tarkoitus

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää opiskelijoiden kokemuksia verkkopedagogiseen toteutukseen liittyvistä kehittämiskohteista, yhteistoiminnallisuudesta ja kansainvälisyydestä. Tarkoituksena oli tunnistaa Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojaksoa tukevat verkkopedagogiset ratkaisut sekä yhteistoiminnallisuuden ja kansainvälisen yhteistyön käytänteet.

6.2 Tutkimuskysymykset

1. Mitä verkkopedagogisia ratkaisuja olisi hyvä käyttää verkko-opintojaksolla?
2. Miten yhteistoiminnallisuus toteutuu verkko-opintojakson aikana?
3. Miten kansainvälistä asiantuntijuutta on mahdollista kehittää verkko-opintojakson aikana

6.3 Aineisto, sen keruu ja analyysi

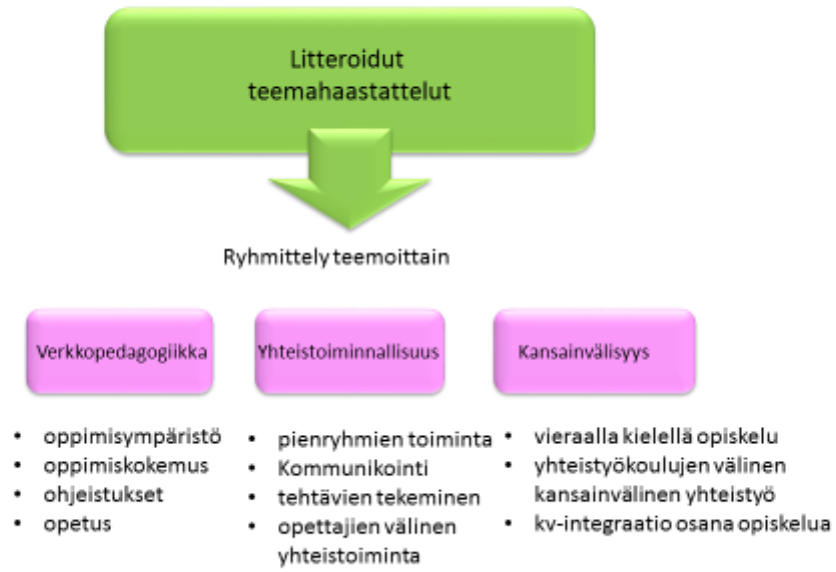
Aineisto kerättiin teemahaastatteluina. Haastatteluun valittiin kahdeksan (N=8) opiskelijaa Turun ammattikorkeakoulun suuhygienistiopiskelijoista, jotka olivat suorittaneet Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojakson joko keväällä 2015 tai keväällä 2016. Opiskelijat valittiin teemahaastatteluun opiskeluryhmien nimilistoista. PSUUNS14 ryhmästä valittiin aakkosjärjestyksessä joka viides ja PSUUNS15 ryhmästä joka kuudes. Suun terveydenhuollon yliopettaja informoi tutkimukseen osallistuvia opiskelijoita sähköpostitse saatekirjeellä (liite 1.) Haastattelujen teemat olivat verkkopedagogiikka, yhteistoiminnallisuus ja kansainvälisyys. Teemahaastatteluja pidettiin kaksi kertaa, jolloin kumpaankin haastatteluun piti osallistua neljä opiskelijaa. Kaksi opiskelijaa jäi pois haastattelusta. Haastatteluihin osallistui yhteensä kuusi (n=6) opiskelijaa. Haastatteluissa ei ollut tarkkoja kysymyksiä, vaan keskustelua valituissa tee-

moissa ja tarvittaessa haastattelija kysyi tarkennuksia vastauksiin. Haastateltavat olivat ensimmäisen tai toisen vuoden suuhygienistiopiskelijoita.

Teemahaastattelun teemat perustuivat aiempaan tutkimustietoon verkkopedagogiikasta (McCann ym. 2009; Cox 2013 & Hawks 2014), yhteistoiminnallisuudesta (Rogo & Portillo 2015) ja kansainvälisyydestä (Bartlett & Davidsson 2003) sekä suuhygienistiopiskelijoiden opintojaksosta antamaan palautteeseen. Palautelomake oli Stradinin yliopiston (Latvia) suun terveydenhuollon koulutusohjelman kehittämä palautelomake. Palautelomakkeiden tulosten hyödyntämisestä teemahaastattelun teemojen laadinnassa lupa saatiin suun terveydenhuollon yliopettajalta joulukuussa 2015. Palautelomakevastauksien otos oli (N=98). Kaikkien opintojaksolle osallistuvien opiskelijoiden tuli palauttaa palautelomake, koska se kuului opintojakson suoritukseen.

Turun ammattikorkeakoulun suun terveydenhuollon koulutusohjelman opettajat kävivät keväällä 2016 opintojakson päätyttyä kaikkien yhteistyökoulujen kanssa palautekeskustelun opiskelijoilta saadun palautteen pohjalta. Palautteiden pohjalta ei noussut uusia teemoja, joita olisi otettu mukaan teemahaastatteluihin. Teemahaastattelun teemoissa otettiin kuitenkin huomioon, miten eri maista tulevat opiskelijat kokivat verkko-opinnot ja vaikuttivatko opiskeluvuodet, sukupuoli tai työkokemus verkko-opintoihin suhtautumiseen.

Tutkimusaineisto analysoitiin sisällönanalyysillä. Haastattelut nauhoitettiin ja litteroitiin sanatarkasti ja analysoitiin aineistolähtöisesti teemoittamalla. Litteroidut haastattelut analysoitiin ryhmittelemällä teksti kolmeen pääteemaan. Verkkopedagogiikka- teeman alle tulivat oppimisympäristöä, oppimiskokemusta, ohjeistuksia ja opetusta koskevat kokonaisuudet. Yhteistoiminnallisuus- teeman alle tulivat opiskelijoiden kokemukset pienryhmien toiminnasta, kommunikointia, tehtävien tekemistä sekä opettajien välistä yhteistoimintaa koskevat kokonaisuudet. Kansainvälisyys- teeman alle puolestaan tulivat vieraalla kielellä opiskelua, yhteistyökoulujen välistä kansainvälistä yhteistyötä sekä kv-integraatio osana opiskelua koskevat kokonaisuudet. Aineiston analyysi on kuvattu analyysipolun kuvauksella. (Kuvio 2.)

Kuvio 2. Analyysipolun kuvaus.

7 TULOKSET

Tulokset kuvataan verkkopedagogiikka, yhteistoiminnallisuus sekä kansainvälisyys teemojen avulla.

Verkkopedagogiikka:

Teemahaastatteluihin osallistuneet opiskelijat olivat kaikki tyytyväisiä verkko-opintojakson oppimisympäristöön Optimaan. Opiskelijat kuitenkin totesivat, että heitä helpotti paljon se, että Optima on heillä käytössä muissakin opinnoissa. Vieraan oppimisympäristön opettelu olisi koettu hankalaksi ja raskaaksi lisäksi verkko-opintoihin. Opiskelijat olivat sitä mieltä, että oppimisalustalta oli helppo löytää tarvittavat toiminnot ja verkko-opintojakso oli selkeästi ja yksinkertaisesti rakennettu verkkoympäristöön. Joitain teknisiä ongelmia palautuslaatikoiden käytössä ja luentojen äänitteissä oli opintojakson alussa. Opiskelijat kaipasivat myös yhteistä kirjoitus-alustaa, jota heti opintojakson alussa ei ollut, mikä hankaloitti viestimistä muiden opiskelijoiden kanssa. Myöhemmin Optimaan lisättiin google docs. Näin opiskelijat kommentoivat:

”Tehtävät olivat selkeät”

”Alusta ja ne olivat selkeitä”

”Meitä helpotti, että Optima oli meidän oppimisalusta. Sen huomasi, että se oli kaikille muille outo”

”Sen kyllä huomasi, että Latviassa tai Liettuassa ei ole verkko-oppimisalustaa, oli tämä heille varmasti huomattavasti haastavampaa teknillisesti”

Verkkopedagogisiin materiaaleihin ja verkko-opintojen vapaaseen aikataulutukseen opiskelijat olivat tyytyväisiä. Vieraalla kielellä oleviin materiaaleihin ja videoluentoihin oli tärkeää päästä palaamaan, koska kaikkea ei välttämättä ymmärtänyt ensimmäisellä kerralla. Myös eri aksentit luennoitsijoiden välillä hankaloittivat puheen ymmärtämistä, jolloin oli tärkeää päästä kertaamaan jo kertaalleen kuultua. Opiskelijat olivat myös tyytyväisiä siihen, että materiaaleihin oli mahdollista palata ajasta ja paikasta riippumatta. Esimerkiksi junamatkoja oli mahdollista hyödyntää opiskeluun, kun luentoja pääsi kertaamaan aina tarvittaessa. Hieman materiaalien lukemista hankaloitti vieraat lyhenneet, joita ei ollut avattu missään. Niiden selvittelyyn opiskelijoilta kului kauan aikaa.

”Tentit ja testit olivat tiettyinä ajankohtina, mutta muuten oli kivaa, että pystyi milloin vain palaamaan ja kuuntelemaan materiaaleja”

Verkko-opinnot ymmärrettiin osaksi nykypäivän opiskelua, mutta tavallista kontaktiope-
tusta ei haluta korvata verkko-pinoilla. Opiskelijat myös painottivat, että opettajien
tulee tarkkaan miettiä, mihin tarkoitukseen verkko-opintoja voidaan hyödyntää. Juuri
suuhygienistin ammatti koetaan niin selkeästi käytännön ammatiksi, että verkko-
opintoja pidettiin hyvänä lisänä, mutta liikaa sillä ei voi korvata. Verkko-opintojakson
aikataulutusta pidettiin hieman epäselvänä ja paikoitellen liian tiukanakin, jota tosin
opettajien puolelta joustettiin, kun opiskelijat antoivat asiasta palautetta. Opiskelijat
myös kaipasivat opintojakson alkuun jonkinlaista esittelyä tai tietoja yhteistyökoulujen
suuhygienistikoulutuksista, ”koska olisi ollut mukava opintojakson alussa tietää, miten
muualla opiskellaan.” Opiskelijat olivat yllättyneitä siitä, että samasta asiasta saattaa
olla eriävää tietoa maasta riippuen. Esimerkiksi joihinkin testeihin piti vastata Suomes-
sa opitusta tiedosta poiketen, koska toisessa maassa tieto oli sisällöltään tai painotuk-
seltaan erilaista.

”Eri asia, mitä meille on opetettu. Se oli aika ristiriitainen juttu.”

Yhteistoiminnallisuus:

Verkko-opintojakson haastavimmaksi osa-alueeksi koettiin yhteistoiminnallisuus ja aito
vuorovaikutus. Kaikki opiskelijat olivat sitä mieltä, että pienryhmissä toimiminen ja
kommunikointi olivat haastavaa, koska ryhmäkoko oli liian suuri. Opiskelijoiden mieles-
tä enintään kuusi opiskelijaa voi muodostaa pienryhmän ja silti vieraalla kielellä on
haastavaa jakaa ajatuksia. Opintojakson aikana vuorovaikutus jäi pinnalliseksi ja käy-
tännön asteelle, syvällisempää dialogia tai pohdintaa ei syntynyt pienryhmien sisällä.
Opiskelijat pohtivat, että syitä tälle voivat olla esimerkiksi motivaation puute, opiskelu-
kulttuuri, kielimuuri sekä verkko-opintojakson tekniset haasteet. Opettajien yhteistyö-
hön ja ohjeistuksiin oltiin tyytyväisiä. Tosin yhteistyökoulujen opettajilta olisi kaivattu
palautetta tai kommentteja tehtävien arvosteluihin. Opiskelijat kokivat, että opettajien
asenteella ja kannustuksella on suuri merkitys verkko-opintojen läpiviemisessä. Turus-
sa opiskelijat saivat hyvin tukea, neuvoja ja kannustusta omilta opettajilta.

”Ryhmät oli ihan liian isoja”

”Pitäisi selkeästi jakaa tehtävät”

”Palautetta olisi kaivattu, nyt se oli vain hyväksytty tai hylätty”

Verkko-opintojakson suoritteisiin opiskelijat kaipasivat selkeitä sääntöjä opintopisteiden
kerryttämiseksi. Selkeästi jaetut tehtävät ja selvät suoritteet jokaiselle opiskelijalle, jotta

jokaisen opiskelijan osallistuminen opintojen suorittamiseen voidaan varmistaa. Ryhmätehtäviin kaivattiin selvempää jakoa, jotta turhaa energiaa ei kuluisi tehtävän jakamiseen ja ei tulisi tehtyä päällekkäisiä töitä ryhmän muiden jäsenten kanssa. Osa opiskelijoista oli jopa sitä mieltä, että kaikki tehtävät tulisi olla yksilötehtäviä. Suurin osa opiskelijoista kuitenkin oli sitä mieltä, että silloin kansainvälisen yhteistyön toteutuksessa epäonnistuttaisiin.

Kansainvälisyys:

Opiskelu vieraalla kielellä ja kansainvälinen yhteistyö yhteistyökoulujen kanssa koettiin entistä vahvemmin tulevaisuuden opiskelumuotona. Teemahaastatteluun vastanneet opiskelijat pohtivat haastattelun aikana omaa suhtautumistaan vieraalla kielellä opiskeluun. He pitivät kansainvälisiä opintoja tärkeinä, mutta silloin joutuu menemään oman mukavuusalueen ulkopuolelle. Opettajien kielitaitoon ja tehtävänantoihin vieraalla kielellä opiskelijat suhtautuivat avoimesti, mutta vastaajien mukaan eritasoiset englannin kielen taidot yhteistyökoulujen välillä hankaloittivat yhteisiä opintoja. Kommunikointi englannin kielellä oli sen verran yksinkertaista, että opiskelijoiden mukaan heidän kielitaito ei kehittynyt opintojakson aikana. Eniten uusia sanoja tai tietoja sai luentomateriaaleista.

Vieraskielinen materiaali, varsinkin diat olivat opiskelijoiden mieleen. Vaikkei kielioppi aina täysin toteutunutkaan, niin hyvin opiskelijat saivat asioista selvää. Kansainväliset opinnot kuuluvat osaksi suuhygienistikoulutusta Suomessa, joten opiskelijat olisivat halunneet tietää juuri Liettuan ja Latvian koulutusohjelmien sisällöstä ja siitä, ovatko kansainväliset opinnot pakollinen osa heidän opintojaan. Opiskelijat pohtivat vastauksissaan myös englannin kielen taidon hankaloittaneen latvialaisten ja liettualaisten opiskelijoiden yhteydenpitoa. Opiskelijat epäilivät, että heitä jännitti tai he olivat epävarmoja omasta kielitaidostaan, jolloin yhteydenpito jäi melko pinnalliseksi.

”Kyllä sen kielimuurin huomasi”

”Varmasti kielelliset taidot hankaloittivat osallistumista”

Tiettyjen hankaluuksien takaa opiskelijat kuitenkin pystyivät näkemään kansainvälisen yhteistyön mahdollisuudet. He ymmärsivät, että suomalaisilla voi olla paljon annettavaa muille ja muilta voi saada jotain uutta tietoa tai näkökulmaa. Esimerkkeinä opiskelijat mainitsivat ksylitolin ja kariesin. Opintojakson aikana he oppivat paljon lisää karies-

diagnostiikasta ja he puolestaan saivat jakaa tietoa ksylitolin hyödyistä myös kansainvälisesti.

8 POHDINTA

8.1 Tulosten tarkastelu

Aikaisempi tutkimustieto tuo verkkopedagogiikasta ja verkko-opintojen onnistumisesta esiin yhteistoiminnallisuuden ja aidon vuorovaikutuksen haasteet. Opiskelijat suhtautuvat nykyään verkko-opintoihin positiivisesti ja he näkevät verkko-opintojen antavan uudenlaisen mahdollisuuden monipuoliseen ja kansainväliseen opiskeluun. (McCann ym. 2009.) Tutkimuksissa on myös todettu opettajien roolin olevan haastava, kun kehitetään uusia oppimisympäristöjä verkossa. Ryhmien hallinta, tehtävien suunnittelu ja kommunikointi vaativat opettajilta aivan uudenlaista tietotaitoa (Fluck & Dowdent 2013). Opiskelumateriaalien, luentojen ja tietolähteiden tallentaminen verkkoon antaa opiskelijoille paremmat mahdollisuudet kerrata jo opittua ja ne mahdollistavat vapaamman opiskelun ajan ja paikan suhteen. (Cox 2013.)

Tämän kehittämissuorituksen tutkimustuloksista käy ilmi samankaltaisia tutkimustuloksia. Turun ammattikorkeakoulun suuhygienistiopiskelijat ovat jo sisäistäneet verkko-opinnot osaksi opiskelua ja verkko-opinnot nähdään positiivisena lisänä tavalliseen lähiopetukseen. Tämä havainto käy ilmi siitä, että opiskelijat olivat tyytyväisiä Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojakson verkkopedagogisiin ratkaisuihin ja he pitivät verkko-oppimisalustaa selkeänä ja ehyenä kokonaisuutena, josta opiskelijan oli helppo etsiä tarvittavat asiat ja ohjeet. Eniten kehitettävää opiskelijat huomasivat verkko-opintojakson yhteistoiminnallisuuden toteutumisessa. Aito vuorovaikutus opiskelijoiden välillä jäi pinnalliseksi ja näin ollen myös oppimiskokemus kansainvälisen vuorovaikutuksen osalta jäi puutteelliseksi. Myös eritasoiset tietotekniset taidot ja verkossa toimimisen tottumattomuus loivat haasteita pienryhmien yhteistyölle. Samoja tutkimustuloksia on saatu aiemminkin, kun on tutkittu verkko-opintojen sisällä tapahtuvaa opiskelijoiden oppimista ja vuorovaikutusta. (Cox 2013, 16)

Kansainvälisen asiantuntijuuden kehittyminen Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojakson aikana tapahtui lähinnä vieraskielisen materiaalin avulla ja uusien termien tai lyhenteiden oppimisella. Opiskelijoiden välinen kommunikointi ei ollut opiskelijoiden mielestä riittävän dialogista ja monipuolista, jotta se olisi kehittänyt heidän kansainvälistä asiantuntijuuttaan. Muutenkin tutkimustuloksia tarkastellessa yhteistoiminnallisuus ja kansainvälisyys nivoutuivat yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, joita kehit-

tämällä Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojakso olisi opiskelijoiden mielestä vieläkin toimivampi kokonaisuus.

Tämän kehittämisprojektin teoriatieto ja aiempi tutkimustieto tukevat tämän kehittämisprojektin tutkimuksellisia tuloksia. Verkkopedagogisilla ratkaisuilla on oppimisen kannalta pienempi merkitys, kuin sillä, että opiskelijoiden yhteistyö toimii verkko-opintojakson aikana. Aito dialogi ja opiskelijoiden yhteinen ongelmanratkaisukyky johtavat parhaimpiin oppimistuloksiin. Tähän johtopäätökseen myös opiskelijat päätyivät vastauksissaan teemahaastatteluiden aikana. Opiskelijat myös kokivat, että opiskelijoiden motivaatiolla ja opettajien hyvällä yhteistyöllä on suuri merkitys Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojakson onnistumisen kannalta. Näiden tulosten pohjalta tärkeimmät kehityskohteet Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojaksossa ovat kansainvälinen yhteistoiminnallisuus sekä opiskelijoiden motivointi ja ohjeistus.

8.2 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Tutkimuksen eettisyyden kannalta oleelliset asiat kuten, tutkimuksen tarkoitus, hyödyt ja tulokset selvitettiin kirjallisesti teemahaastatteluun osallistuvilla opiskelijoilla. Osallistuminen haastatteluun oli vapaaehtoista. Haastattelutilanteessa otettiin huomioon haastateltaville mahdollisesti aiheutuvat haitat, kuten stressi ja ryhmätilan paine. Analyysivaiheessa tutkija pyrki olemaan huolellinen aineistoa analysoidessa ja tutkija oli huolellinen siinä, ettei esitä tulkintaa tietona. Raportointivaiheessa tutkija on vastuussa luottamuksellisuuden säilymisestä ja tutkija otti huomioon tuloksia esitettäessä ne seuraukset, joita tuloksista voi olla haastatteluun osallistuneille tai heitä koskevalle instituutiolle, tässä tutkimuksessa Turun ammattikorkeakoululle.

Haastatteluaineiston luotettavuus on riippuvainen aineiston laadusta (Hirsjärvi & Hurme 2014, 186). Haastattelun tallenteet olivat laadukkaita ja litterointi tapahtui samalla tavalla alussa ja lopussa. Haastattelututkimuksessa otettiin huomioon, että ihmisen käytös saattoi muuttua ajan ja paikan mukaan. Tässä tutkimuksessa luotettavuutta pyrittiin parantamaan sillä, että haastatteluja ei järjestetty heti opintojakson päätyttyä, jotta opiskelijat olivat ehtineet sisäistämään opintojakson aikana tapahtuneet asiat. Haastatteluun osallistui opiskelijoita sekä vuoden 2015, että vuoden 2016 opintojaksoilta, jolloin otos oli mahdollisimman kattava. Luotettavuutta tosin heikentää se, että haastatte-

luun osallistui opiskelijoita vain Turun ammattikorkeakoulusta, jolloin yhteistyökoulujen näkökulma opintojakson onnistumisesta jäi selvittämättä.

Laadullisessa tutkimuksessa luotettavuutta tulee arvioida koko tutkimuksen ajan. Tässä tutkimuksessa tutkija varmisti omat tulkintansa haastateltavilta haastattelun aikana. Tällä tarkoitetaan tarkistamista, eli sitä, että tutkija ilmaisee omat tulkintansa avoimesti, jolloin vaihtoehtoiset tulkinnat voidaan sulkea pois (Hirsjärvi & Hurme 2014, 189).

9 TULEVAISUUDEN CURRENT BEST PRACTICES IN ORAL HEALTH VERKKO-OPINTOJAKSO

9.1 Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojakson kehittäminen

Tämän kehittämisprojektin tutkimuksellisen osion pohjalta kehittämiskohteeksi valikoitui verkko-opintojakson kansainvälisen yhteistoiminnallisuuden kehittäminen. Tutkija on saanut olla kevään 2016 Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojakson opiskelijoiden mukana seuraajan roolissa. Täten esimerkiksi tietyt ongelmat ja haasteet tutkija on pystynyt näkemään opiskelijoiden näkökulmasta. Yllättävää oli huomata, että melko yksinkertaisetkin asiat Optimassa toimimisessa tuottivat varsinkin yhteistyökoulujen opiskelijoille paljon haasteita. Turun ammattikorkeakoulun opiskelijoille Optiman käyttö oli tietenkin helpompaa, koska he käyttivät sitä koko opiskelujensa ajan.

Kovin monimutkaisia asioita ei ollut järkevää lähteä kehittämään, sillä opiskelijoiden tietotekniset taidot olivat eritasoiset. Yhteistoiminnallisuuden helpottamiseksi päätettiin tehdä selvä ja yksityiskohtainen ohjeistus keskustelualustan käytöstä (Liite 2.). Ohjeistuksen on tarkoitus helpottaa opiskelijoiden toimimista Optimassa ja motivoida opiskelijoita keskustelualustan ahkeraan käyttöön, jolloin myös opiskelijoiden välinen dialogi olisi monipuolisempaa ja oppiminen tehostuisi. Ohjeistus tehtiin yhteistyössä Turun ammattikorkeakoulun IT-tuen kanssa.

Toinen ohjeistus päätettiin tehdä tehtävien palautuslaatikon käytöstä (Liite 3.). Opettajilta meni opintojakson alussa paljon aikaa opiskelijoiden ohjeistamiseen käytännön asioissa. Osa opiskelijoista koki tehtävien palautuksen hankalaksi ja usein tuli palautuslaatikkoa koskevia kysymyksiä opettajille. Tämän vuoksi yksityiskohtaiset ohjeet myös palautuslaatikon käytöstä päätettiin tehdä helpottamaan opiskelijoiden työskentelyä Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojakson aikana. Ohjeet ovat sijoitettu palautuslaatikon ja keskustelualustan yhteyteen, jotta jokainen opiskelija löytäisi ohjeet helposti.

9.2 Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojakson tulevaisuus

Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojaksoa voitaisiin tulevaisuudessa hyödyntää suuhygienistien koulutuksessa kansainvälisesti mahdollisesti myös Master -tasolla tehtävien vaatavuustasoa lisäämällä ja verkko-oppimisympäristöä muokkaamalla. Tulevaisuudessa opiskelijoiden valmiudet ja motivaatio verkko-opintoja kohtaan tulevat todennäköisesti nousemaan ja myös oppilaitosten valmiudet ja resurssit tulevat olemaan entistä vastaanottavaisempia verkko-opintojen toteuttamiselle. Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojakson oppimisympäristössä näkisin tulevaisuudessa opiskelijoiden käyttävän enemmän videoyhteyksiä, jolloin kohtaamiset muiden opiskelijoiden kanssa olisivat henkilökohtaisempia. Varsinkin pienryhmien yhteistoiminnallisuuden kehittämiseksi ja oppimisen tehostamiseksi näkisin videoyhteyksien tuovan lisäarvoa opiskelulle. Tämä muutos kuitenkin vaatisi kaikilta opiskelijoilta tarvittavat taidot ja välineet.

Verkko-opintojaksojen muokkaaminen ja muutosten implementointi on helposti toteutettavissa, sillä pääkäyttäjä voi tehdä oppimisympäristöön tarvittavat muutokset. Haastavampaa on se, että minkälaiset muutokset tukevat verkko-opiskelua sekä minkälaisiin muutoksiin ja minkälaisella aikataululla opiskelijat ja opettajat ovat valmiita tulevien opintojaksojen aikana.

10 KEHITTÄMISPROJEKTIN ARVIOINTI

Projektin riskien hallinnassa tulee ottaa huomioon mahdolliset sisäiset ja ulkoiset riskit. Ulkoisia riskejä, joihin projektiorganisaatio ei voi vaikuttaa, ovat esimerkiksi lain-säädännön muuttuminen tai ympäristötekijät. Puolestaan sisäisiä riskejä, joihin projektiorganisaatio voi vaikuttaa omalla toiminnallaan, ovat esimerkiksi huono viestintä tai aikataulun pettäminen. Projektiorganisaation tulisi aina tehdä riskitarkastelu ja riskien ratkaisumalli ennen projektin aloittamista. (Silfverberg 2005, 33–34.)

Tässä projektissa ulkoisiin riskitekijöihin kuuluivat verkossa toimimiseen liittyvät riskit, kuten verkkoyhteyksien heikkous. Myös verkkototeutuksissa tapahtuva nopea kehitys loi riskin tämän projektin tulosten kestävyydelle. Tähän varauduttiin sillä, että kehittämissä keskityttiin kansainvälisen yhteistoiminnallisuuden kehittämiseen. Sisäisiä riskejä tässä projektissa oli enemmän. Suuhygienistiopiskelijoiden eritasoiset tietotekniset taidot loivat riskin Current Best Practices in Oral Health verkko-opintojakson kehittämiseksi. Kansainvälinen yhteistyö ja vuorovaikutus verkon välityksellä hankaloittivat viestintää. Yhteistyö monen eri tahon kanssa vaati järjestelmällistä ja täsmällistä aikataulutus-ta. Tutkimuksellisen osion riskit minimoitiin sillä, että haastattelut laitettiin suun terveydenhuollon yliopettajan toimesta opiskelijoiden lukujärjestyksiin. Suuhygienistiopiskeli-joita motivoitiin aktiivisesti osallistumaan haastatteluihin.

Kehittämiprojekti eteni aikataulun mukaisesti ja viestintä projektiryhmän kesken onnistui hyvin. Eniten kehittämiprojektin kulkuun vaikutti se, että projektiryhmään kuulunut IT-tukihenkilö siirtyi muihin tehtäviin kesken projektin. Tähän ei ollut osattu ennalta va-rautua, mutta projekti saatiin kuitenkin vietyä läpi tavoitteiden mukaisesti. Tosin tämän kehittämiprojektin tutkimuksellinen osuus nousi merkittävämmäksi, kuin verkko-opintojakson kehittäminen. Varsinkin opiskelijoilta saatu hyvä palaute siitä, että he pääsivät vaikuttamaan ja kertomaan ajatuksiaan opintoihin liittyen teki tästä projektista tärkeän. Turun ammattikorkeakoulun suun terveydenhuollon koulutusohjelman opetta-jat saivat myös arvokasta tietoa verkko-opintojen suunnitteluun ja kehittämiseen. Näin konkreettista opiskelijanäkökulmaa on opettajillakaan harvoin saatavilla.

LÄHTEET

Ahonen, P. (toim). 2015. Ylemmän ammattikorkeakoulutuksen opettajuus tutkimuksen, kehittämisen ja uudistamisen sillanrakentajana. Turun ammattikorkeakoulun raportteja 222. Viitattu 1.2.2016. <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522165978.pdf>

Bartlett, C. & Davidsson, A. 2003. Improve Your Global Competence. Helsinki: Multiprint Oy.

Cox, MJ. 2013. Formal to informal learning with IT: research challenges and issues for e-learning. Cinahl. Journal of Computer Assisted Learning. Vol.29 No.1 S. 85-105. Viitattu 20.3.2017.

<http://web.b.ebscohost.com.ezproxy.turkuamk.fi/ehost/detail/detail?vid=16&sid=d63343e9-bac0-4a3c-a957-fce127c9ab9d%40sessionmgr111&hid=116&bdata=JnNpdGU9>

Fluck, A. & Dowdent, T. 2013. On the cusp of change: examining pre-service teachers' beliefs about ICT and envisioning the digital classroom of the future. Cinahl. Journal of Computer Assisted Learning. Vol.29 No.1 S. 43-52. Viitattu 9.1.2016.

<http://web.b.ebscohost.com.ezproxy.turkuamk.fi/ehost/pdfviewer/pdfviewer?sid=d63343e9-bac0-4a3c-a957-fce127c9ab9d%40sessionmgr111&vid=12&hid=116>

Harrington, S.; Vanden Bosch, M.; Schoofs, N.; Beel-bates, C. & Anderson, K. 2015. Quantitative Outcomes for Nursing Students in a Flipped Classroom. Cinahl. Nursing Education Perspectives. Vol. 36. No. 3. S.179-181. Viitattu 10.1.2016.

<http://web.b.ebscohost.com.ezproxy.turkuamk.fi/ehost/pdfviewer/pdfviewer?sid=98458da2-ca8d-40f8-9edb-77a69ee82f8d%40sessionmgr112&vid=14&hid=116>

Hawks, S. 2014. The Flipped Classroom: Now or Never? Cinahl. AANA Journal. Vol. 82. No. 4. s.264-269. Viitattu 15.1.2016.

<http://web.b.ebscohost.com.ezproxy.turkuamk.fi/ehost/pdfviewer/pdfviewer?sid=98458da2-ca8d-40f8-9edb-77a69ee82f8d%40sessionmgr112&vid=11&hid=116>

Hellström, M.; Johnson, P.; Leppilampi, A. & Sahlberg, P. 2015. Yhdessä oppiminen- yhteistoiminnallisuuden käytäntö ja periaatteet. Riika: Dardedze holografija.

Helminen, J. 2015. Osaamiseksi kokemus jokainen. EU: United Press Global.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2014. Tutkimus-haastattelu Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Tallinna: Raamatutrukikoda

Joutsenvirta, T. & Kukkonen, A. 2009. Sulautuva opetus- uusi tapa opiskella ja opettaa. Tampere: Juvenes Print.

Jääskelä, P.; Klemola, U.; Lerkkänen, M.; Poikkeus, A.; Rasku-Puttonen, H. & Etäpelto, A. 2013. Yhdessä parempaa pedagogiikkaa. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.

Kotila, H. & Mäki, K. 2012. Ammattikorkeakoulupedagogiikka 2. Helsinki: Edita Prima Oy.

Matikainen, J. & Manninen, J. 2000. Aikuiskoulutus verkossa. Verkkopohjaisten oppimisympäristöjen teoriaa ja käytäntöä. Lahti: Helsingin yliopiston Lahden tutkimus- ja koulutuskeskus.

McCann, A.; Schneiderman, E. & Hinton, R. 2009. E-Teaching and Learning Preferences of Dental and Dental Hygiene Students. Journal of Dental Education. Vol. 74. No 1. s. 65-78.

Mäkitalo, E. & Wallinheimo, K. 2012. Virtuaaliset ympäristöt- Innostava oppiminen, tehokas koulutus. Vantaa: Hansaprint Oy.

Niemi, H. 2001. Vahvaksi verkossa- kohti itseohjautuvuutta ja oppimisen taitoja.

Niemi, H. & Multisilta, J. 2014. Rajaton luokkahuone. Juva: Bookwell Oy.

Nurmela, S. & Suominen, R. 2007. Verkko-opettajaksi viikossa. Turku: Painosalama Oy.

Ossiannilsson, E. & Landgren, L. 2012. Quality in e-learning—a conceptual framework based on experiences from three international benchmarking projects. *Cinahl. Journal of Computer Assisted Learning*. Vol.28 No.1 S.42-51. Viitattu 8.1.2016. <http://web.b.ebscohost.com.ezproxy.turkuamk.fi/ehost/detail/detail?vid=25&sid=d63343e9-bac0-4a3c-a957-fce127c9ab9d%40sessionmgr111&hid=116&bdata=JnNpdGU9>

Parviainen, J.2006. Kollektiivinen asiantuntijuus. Tampere: Juvenes Print

Pitkäranta, A. 2013. Flipped classroom- oppimisen uudet tuulet. *Duodecim*. Vol. 129 No. 17 s. 1740-1741.

Raitala, S. & Ylitalo, H. 2008. Parempi oppia yhdessä – tukea eTwinning-hankkeesta.

Rogo, E. & Portillo, K. 2015. E-Model for Online Learning Communities. *Journal of dental hygiene*. Vol. 89. No. 5. S. 293-304.

Räsänen, R. & San, J. 2005. Conditions for intercultural learning and co-operation. Turku: Painosalama Oy

Savander-Ranne, C.; Lindfors, J.; Lankinen, P. & Lintula, L. 2013. Kehittyvät oppimisympäristöt. Helsinki: Metropolia Ammattikorkeakoulu. Taito-työelämäkirjat.

Silfverberg, P. 2005. Ideasta projektiksi. Projektinvetäjän käsikirja. Viitattu 20.3.2017 <http://www.mol.fi/esf/ennakointi/raportit/pvopas.pdf>.

Suomi, K. & Kajanne, K. 2011. Ymmärrys HOI! Kirja, läppäri ja muuttuva oppiminen. Jyväskylä: Bookwell Oy.

Tella, S.; Vahtivuori, S.; Vuorento, A.; Wager, P. & Oksanen, U. 2001. Verkko opetuksessa-opettaja verkossa. Helsinki: Edita.

Toiviainen, H. & Hänninen, H. 2006. Rajanylitykset työssä. Juva: WS Bookwell.

Turun ammattikorkeakoulu 2015. Turun ammattikorkeakoulun strategia. Viitattu 5.1.2016. www.turkuamk.fi/etusivu>strategia ja www.turkuamk.fi/etusivu>strategia ja www.turkuamk.fi/etusivu>strategia

Vaona, A.; Rigon, G.; Banzi, R.; Kwag, KH.; Cereda, D.; Pecoraro, V.; Moja, L. & Bonovas, S. 2015. E-learning for health professionals (Protocol). *Cochrane Database of Systematic Reviews*. Issue 6. Art. Viitattu 7.1.2016. <http://onlinelibrary.wiley.com.ezproxy.turkuamk.fi/doi/10.1002/14651858.CD011736/epdf>

TEEMAHAASTATELUN SAATEKIRJE

27.3.2016

Opinnäytetyön nimi:

Current Best Practices in Oral health-opintojakson toteutuksen arviointi ja kehittäminen

Hyvä temahaastatteluun osallistuva suuhygienistiopiskelija

Kohteliaimmin pyydän Teitä osallistumaan haastatteluun, jonka tavoitteena on saada selville opiskelijoiden kokemuksia kansainvälistymisestä ja verkkopedagogiseen toteutukseen liittyvistä kehittämiskohteista. Tarkoituksena on tunnistaa Current Best Practices in Oral Health opintojaksoa tukevat verkkopedagogiset ratkaisut sekä kansainvälisen yhteistyön ja yhteistoiminnallisuuden käytänteet. Tämä aineiston keruu liittyy itsenäisenä osana Nordic-Baltic Dental Hygiene - Oral Health Project- hankkeeseen. Lupa aineiston keruuseen on saatu suun terveydenhuollon koulutusohjelman yliopettajalta. Suostumuksenne haastateltavaksi vahvistatte allekirjoittamalla alla olevan Tietoinen suostumus haastateltavaksi -osan ja antamalla sen haastattelijalle.

Teidän osallistumisenne haastatteluun on erittäin tärkeää, koska opiskelijoiden näkökulma opintoja kehitettäessä on ensiarvoisen tärkeä. Haastattelun tulokset tullaan raportoimaan niin, ettei yksittäinen haastateltava ole tunnistettavissa tuloksista. Teillä on täysi oikeus keskeyttää haastattelu ja kieltää käyttämästä Teihin liittyvää aineistoa, jos niin haluatte.

Tämä aineiston keruu liittyy osana Turun ammattikorkeakoulussa suorittamaani ylempään ammattikorkeakoulututkintoon kuuluvaan opinnäytteeseen. Opinnäytetyöni ohjaaja on Raija Nurminen, Yliopettaja, Turun amk/Terveysala

Osallistumisestanne kiittäen:

Karoliina Sjöblom
Suuhygienisti/ Turku amk yamk-opiskelija
Yhteystiedot:
karoliina.sjoblom@edu.turkuamk.fi

Tietoinen suostumus haastateltavaksi

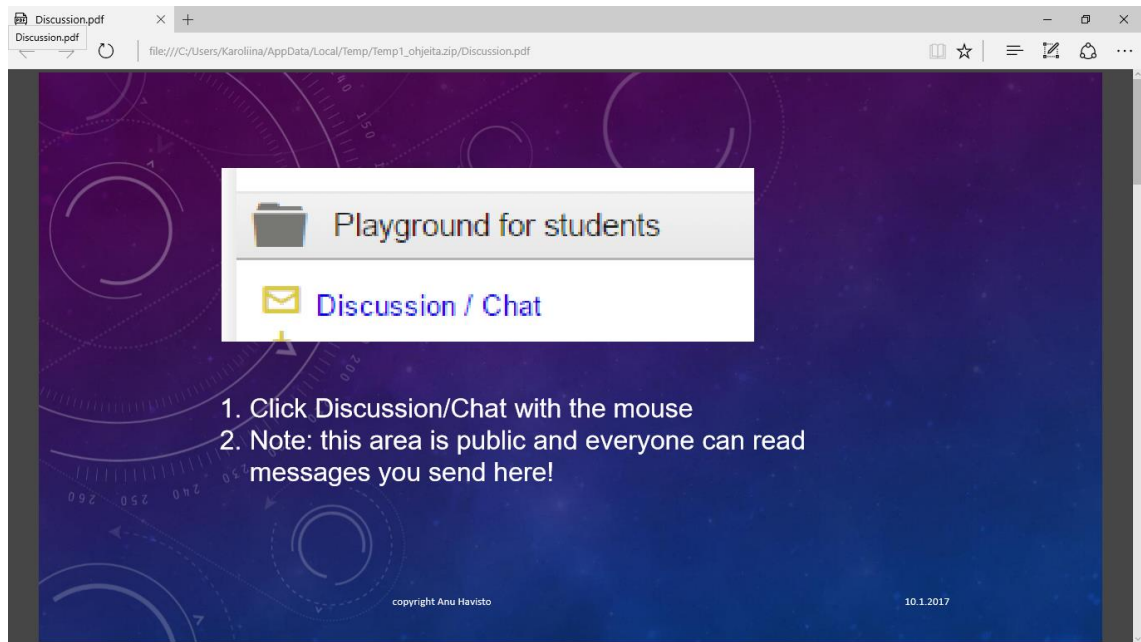
Olen saanut riittävästi tietoa _____ opinnäytetyöstä, ja siitä tietoisena suostun haastateltavaksi.

Päiväys:

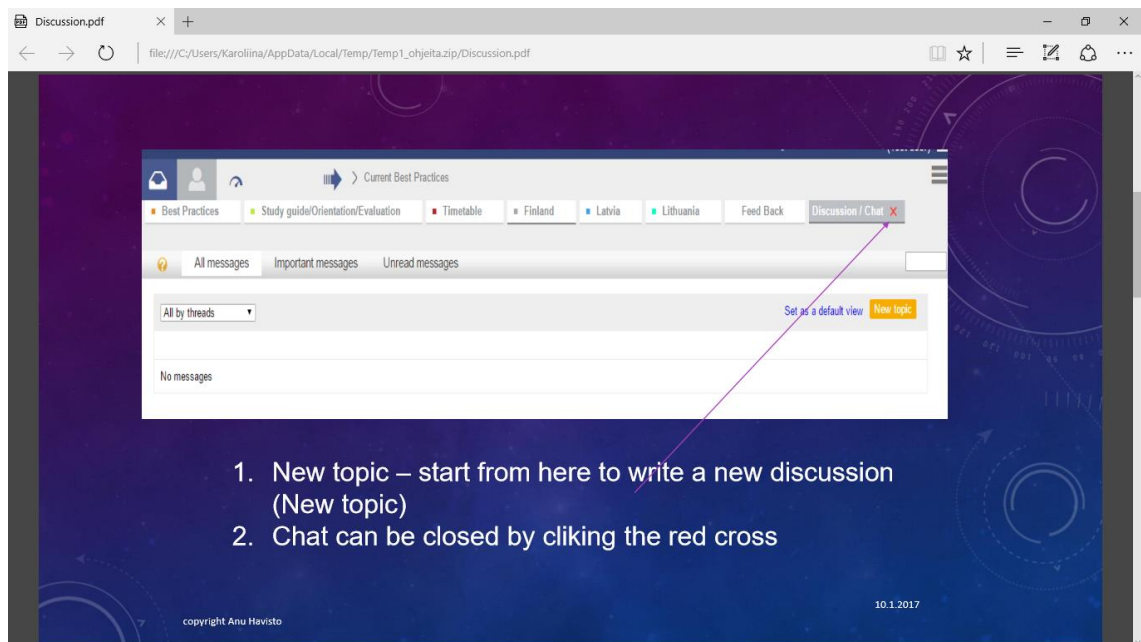
Allekirjoitus:

Nimenselvennys:

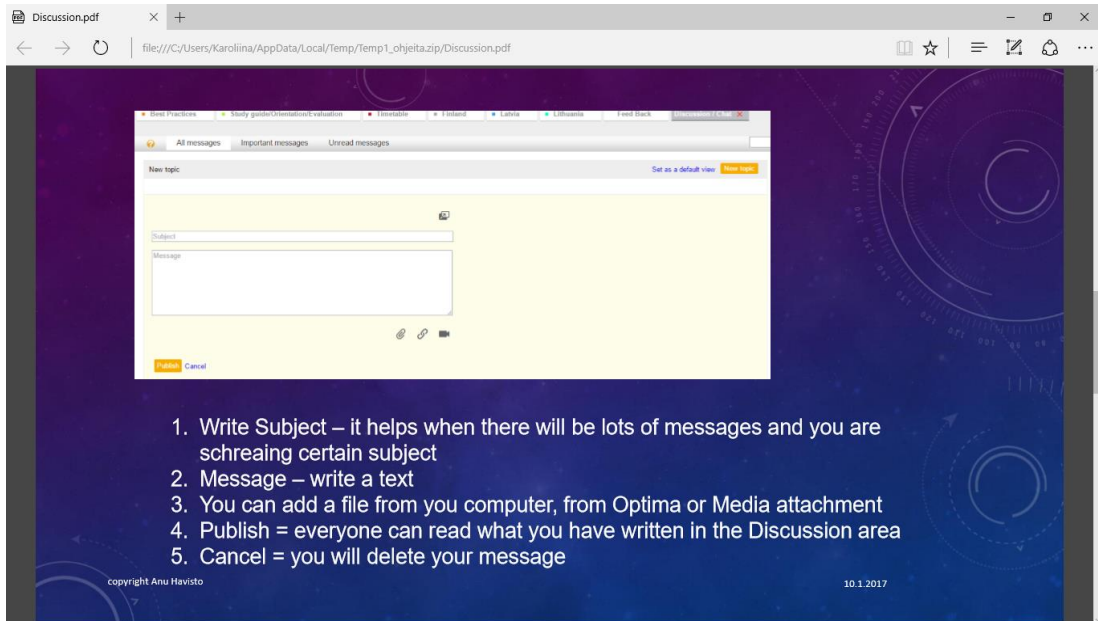
Yhteystiedot (tarvittaessa):

1/5

2/5

1. Write Subject – it helps when there will be lots of messages and you are schreaing certain subject

2. Message – write a text

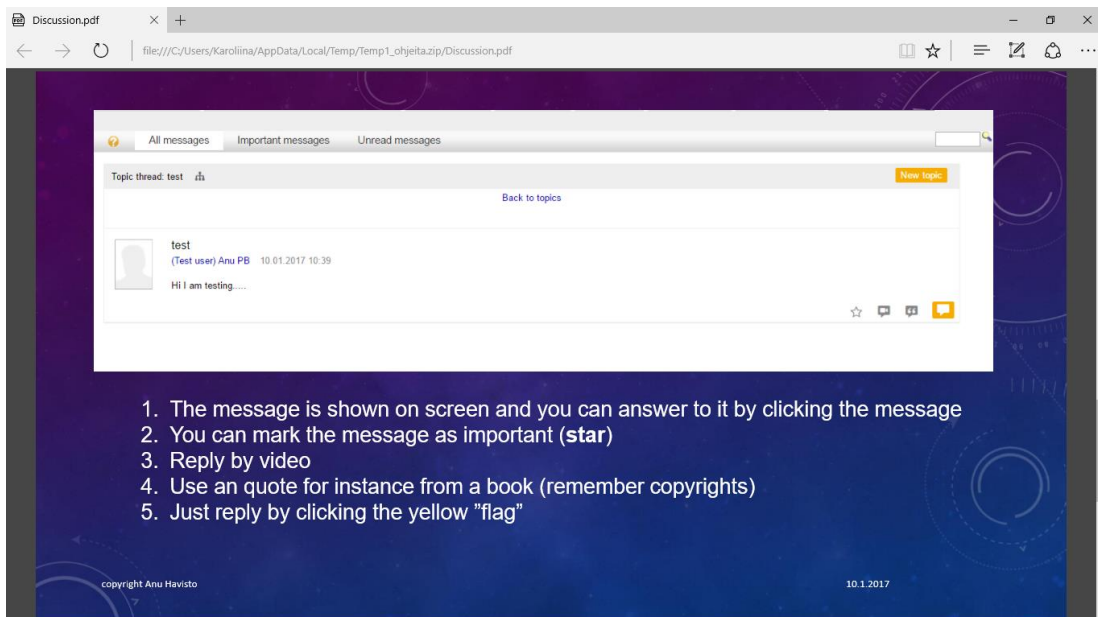
3. You can add a file from you computer, from Optima or Media attachment

4. Publish = everyone can read what you have written in the Discussion area

5. Cancel = you will delete your message

copyright Anu Havisto 10.1.2017

3/5

1. The message is shown on screen and you can answer to it by clicking the message

2. You can mark the message as important (**star**)

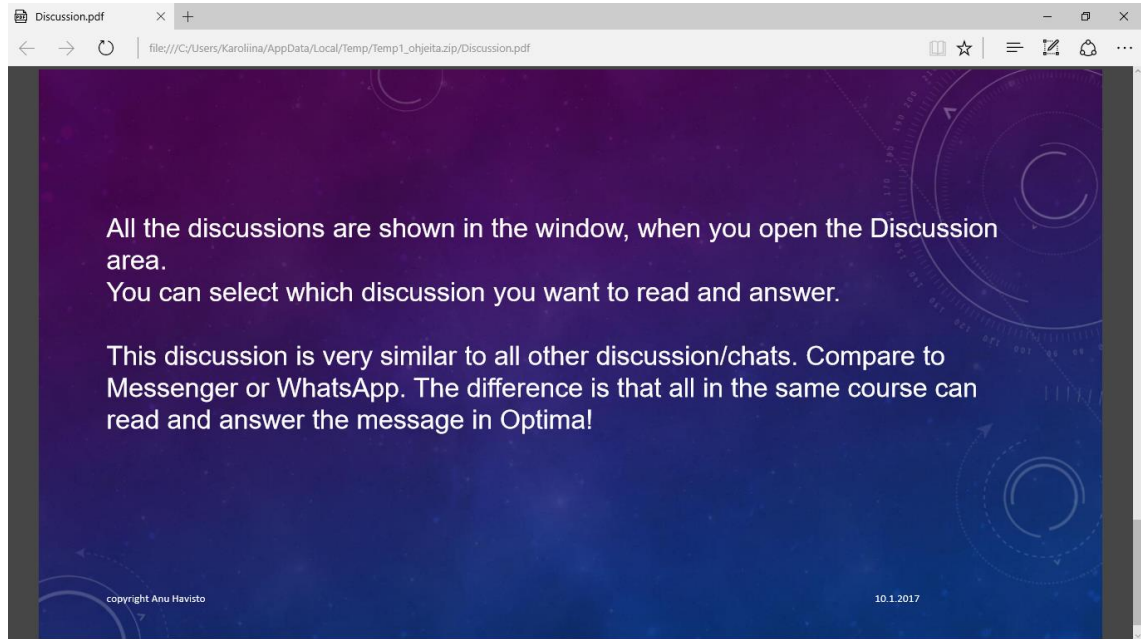
3. Reply by video

4. Use an quote for instance from a book (remember copyrights)

5. Just reply by clicking the yellow "flag"

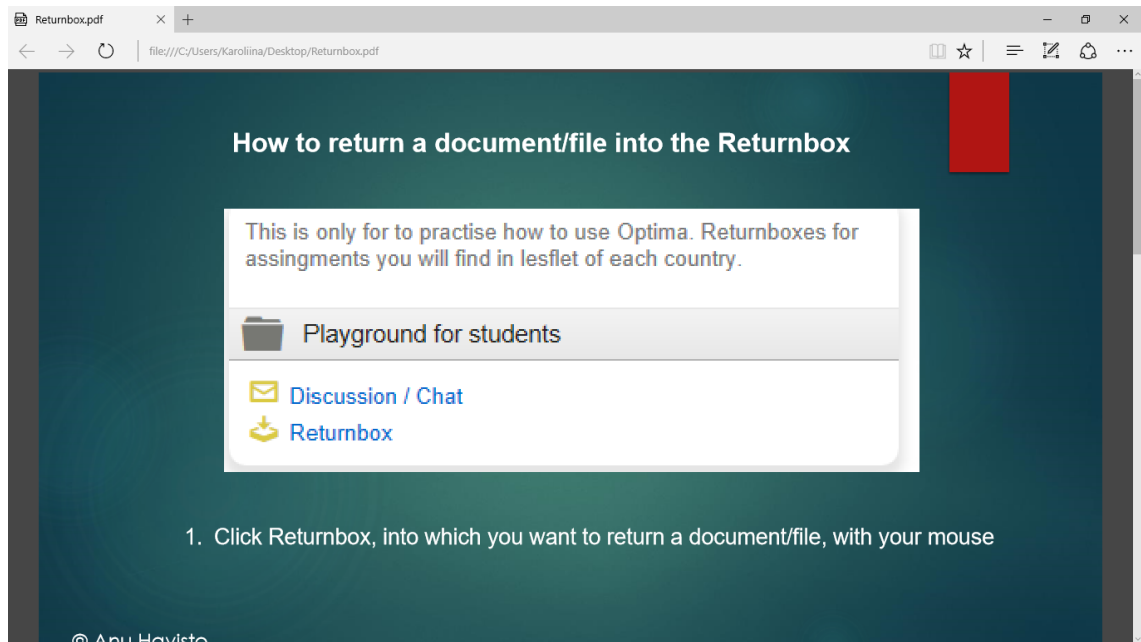
copyright Anu Havisto 10.1.2017

4/5

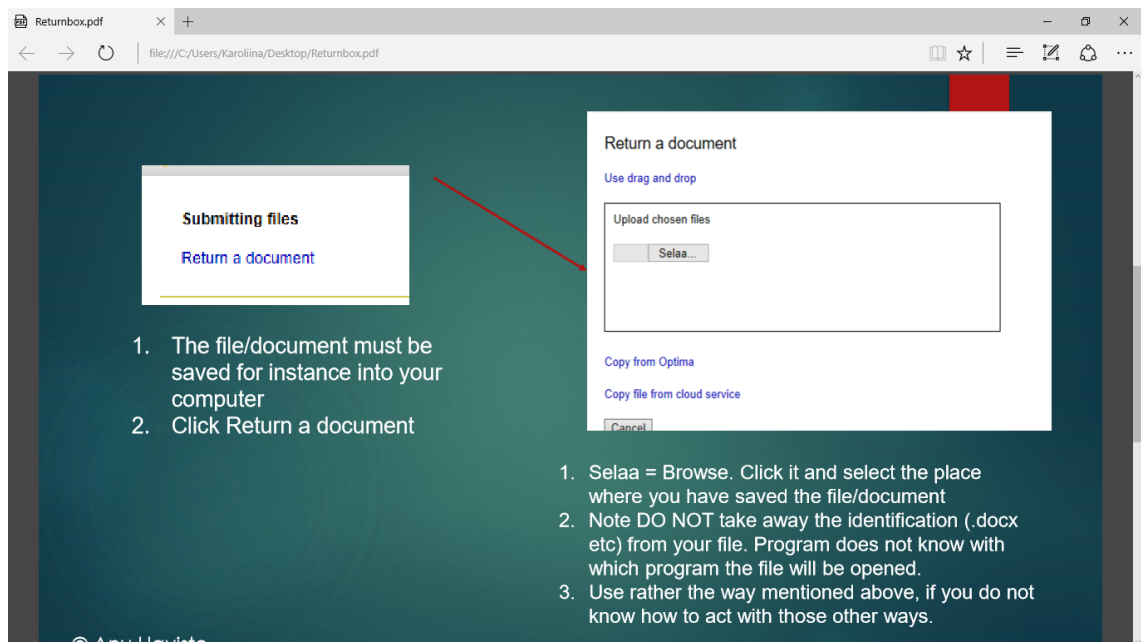

5/5

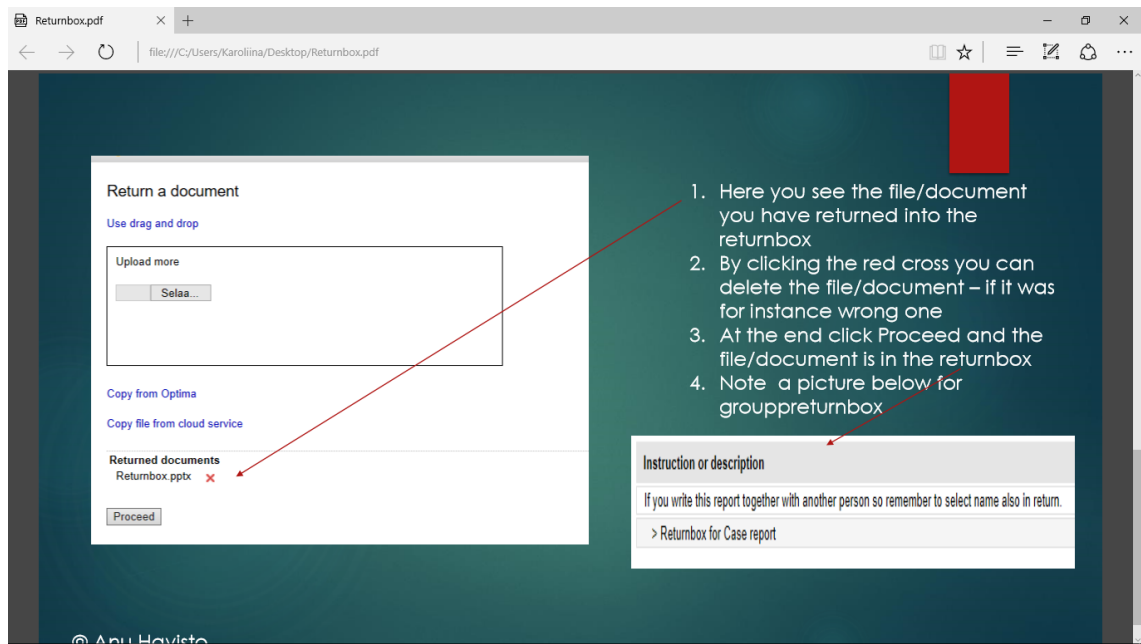

1/3

2/3

3/3